

KOMUNIKAT PRASOWY nr 77/24

Luksemburg, 30 kwietnia 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-670/22 | M.N. (EncroChat)

EncroChat: Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnia warunki przekazania i wykorzystania dowodów w sprawach karnych o charakterze transgranicznym

W kontekście toczących się w Niemczech postępowań karnych w sprawie nielegalnego obrotu środkami odurzającymi przy wykorzystaniu usługi szyfrowanej komunikacji EncroChat Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił niektóre warunki przekazania i wykorzystania dowodów wynikające z dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych.

Europejski nakaz dochodzeniowy (END) mający na celu przekazanie dowodów już zgromadzonych przez inne państwo członkowskie może, pod pewnymi warunkami, wydać prokurator. Wydanie END nie wymaga, by zostały spełnione warunki mające zastosowanie do gromadzenia dowodów w państwie wydającym. Możliwa powinna być jednak późniejsza kontrola sądowa poszanowania praw podstawowych osób, których dotyczy postępowanie. Ponadto o czynności przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych dokonywanej przez państwo członkowskie na terytorium innego państwa członkowskiego powinno się powiadomić to państwo w odpowiednim terminie. Sąd karny musi, pod pewnymi warunkami, odrzucić dowody, jeżeli osoba, której dotyczy postępowanie, nie jest w stanie się do nich ustosunkować.

Policja francuska, dzięki pomocy ekspertów niderlandzkich i za zgodą francuskiego sądu, zinfiltrowała usługę szyfrowanej komunikacji EncroChat. Usługę tę wykorzystywano w szyfrujących telefonach komórkowych na całym świecie w celu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi. Za pośrednictwem serwera Europolu niemiecki federalny urząd policji kryminalnej mógł przeglądać tak przechwycone dane dotyczące użytkowników usługi EncroChat w Niemczech.

W następstwie END wydanych przez prokuraturę niemiecką sąd francuski wydał zgodę na przekazanie i wykorzystanie tych danych w postępowaniach karnych toczących się w Niemczech.

Sąd krajowy w Berlinie, przed którym toczy się takie postępowanie, zastanawia się nad zgodnością z prawem rzeczonych END. Dlatego przedłożył Trybunałowi Sprawiedliwości szereg pytań prejudycjalnych dotyczących dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych¹.

Trybunał odpowiedział, że **europejskiego nakazu dochodzeniowego mającego na celu przekazanie dowodów, którym właściwe organy państwa wykonującego (w niniejszej sprawie – Francji) już dysponują, nie musi koniecznie wydać sędzia. END może zostać wydany przez prokuratora**, jeżeli jest on właściwy, w postępowaniu czysto krajowym, aby nakazać przekazanie już zgromadzonych dowodów.

Ponadto **wydanie takiego nakazu podlega tym samym wymogom materialnym co mające zastosowanie do przekazania podobnych dowodów w sytuacji czysto krajowej. Natomiast nie musi ono spełniać tych samych wymogów materialnych co mające zastosowanie do gromadzenia dowodów**. Okoliczność, że w niniejszej sprawie organy francuskie gromadziły dowody w Niemczech i w interesie ich niemieckich odpowiedników, nie ma

w tym względzie, co do zasady, znaczenia. Natomiast **sąd, do którego wniesiono skargę na ten nakaz, powinien móc skontrolować poszanowanie praw podstawowych osób, których dotyczy postępowanie.**

Trybunał wyjaśnił ponadto, że **o czynności związanej z infiltracją urządzeń końcowych**, mającej na celu eksplorację danych o ruchu, lokalizacji i komunikacji z usługi łączności internetowej, **należy powiadomić państwo członkowskie, w którym znajduje się osoba, której dotyczy przechwytywanie przekazów** (w niniejszej sprawie – Niemcy). Właściwy organ tego państwa członkowskiego ma zatem możliwość zasygnalizowania, że owo przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych nie może zostać przeprowadzone lub musi zostać zakończone, w sytuacji gdyby nie było ono dozwolone w podobnym postępowaniu krajowym. Wspomniane obowiązki lub uprawnienia mają na celu nie tylko zagwarantowanie poszanowania suwerenności powiadamianego państwa członkowskiego, lecz także ochronę praw osób, których dotyczy postępowanie.

Krajowy sąd karny musi odrzucić dowody w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko osobie podejrzanej o czyny przestępcze, jeżeli osoba ta nie jest w stanie się do nich ustosunkować, i jeżeli mogłyby one mieć decydujący wpływ na ocenę okoliczności faktycznych.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE](#) z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych.